

Aloitus- ja tavoitevaihe / Pohjois-Karjalan maakuntakaava 2040, 2. vaihe

Maakuntahallitus 22.05.2023 § 69
477/03.00.00/2022

Pohjois-Karjalan maakuntahallitus teki kokouksessaan 19.12.2022 (§ 195) periaatepäätöksen, että Pohjois-Karjalassa lähdetään laatimaan uutta vaihemaakuntakaavaa. Vaihemaakuntakaavasta käytetään jatkossa nimeä Pohjois-Karjalan maakuntakaava 2040, 2. vaihe (energia ja maisema).

Kaavatyön taustalla ja pohjana Pohjois-Karjalassa on voimassa tai laadinnassa seuraavat maakuntakaavat:

- Pohjois-Karjalan maakuntakaava 2040 (kokonaismaakuntakaava, joka sai lainvoiman 8.7.2021)
- Pohjois-Karjalan maakuntakaava 2040, 1. vaihe (teemoina turve, suot ja rakennettu kulttuuriympäristö, hyväksyttiin 13.6.2022 maakuntavaltuustossa ja kuulutettiin voimaan 26.9.2022)
- Heinäveden osa-aluemaakuntakaava (kaavatyö parhaillaan ehdotusvaiheessa, tavoitteena hyväksyä maakuntavaltuustossa loppuvuodesta 2023)

Pohjois-Karjalan maakuntakaavan 2040 hyväksymisen yhteydessä kumottiin kaikki sitä ennen laaditut vaihemaakuntakaavat lukuun ottamatta 3. vaihemaakuntakaavan tuulivoima-alueita. Nyt käynnistyvässä Pohjois-Karjalan maakuntakaava 2040, 2. vaiheessa on tarkoitus päivittää ja saattaa myös maakuntakaavan tuulivoimatuotannon alueet ajan tasalle. Uuden käynnistyvän vaihemaakuntakaavan käynnistämisen taustalla on kuitenkin esillä muutamia maankäytöllisiä kysymyksiä tuulivoimatuotantoa ja uusiutuvaa energian kysymyksiä laajemmin.

Pohjois-Karjalan maakuntakaava 2040, 2. vaiheen (energia ja maisemat) laatiminen on tullut ajankohtaiseksi erityisesti käynnissä olevan energiakriisin myötä. Puhtaan uusiutuvan energian kysyntä lisääntyy sekä kotitalouksissa että teollisuudessa, ja esimerkiksi vetytalous tarvitsee runsaasti uutta energiaa. Vihreä siirtymä ja energiaomavaraisuuden kasvattaminen toimivat vahvoina ajureina koko yhteiskunnassa. Energiaratkaisut vaativat myös maankäytön osalta selvityksiä, vaihtoehtojen tarkastelua sekä laajasti vaikutusten arviointia. Maakuntakaavassa puhutaan ainakin energiahuollon osalta energiansiirtoverkosta sekä uusiutuvan energian tuotannosta kuten tuulivoimasta ja aurinkovoimasta. Myös muuta uusiutuvan energian tuotantoa ja niiden mahdollisia maankäytöllisiä vaikutuksia selvitetään osana kaavatyötä.

Energiahuollon lisäksi päivitystarpeita on tunnistettu myös maisema-alueiden ja pohjavesialueiden kohdalla. Valtakunnalliset maisema-alueet on hyväksytty valtioneuvostossa vuonna 2021 ja se edellyttää maakuntakaavan päivittämistä. Valtakunnallisesti arvokkaiden maisema-alueiden jatkona nähdään luontevaksi ja tarpeelliseksi käydä läpi myös voimassa olevat maakunnallisesti arvokkaat maisema-alueet ja tehdä niihin tarvittavat päivitykset ja tarkistukset samalla kertaa. Pohjavesialueiden luokitukset ovat myös muuttuneet, ja sen myötä rajauksia on syytä päivittää vastaamaan voimassa olevaa tilannetta.

Maakuntaliiton toiminta- ja taloussuunnitelman mukaisesti nyt on laadittu maankäyttö- ja rakennuslain 63 §:n mukainen osallistumis- ja arviointisuunnitelman luonnos. Sen mukaan kaavaa laadittaessa tulee riittävän aikaisessa vaiheessa laatia kaavan tarkoitukseen ja merkitykseen nähden tarpeellinen suunnitelma osallistumis- ja vuorovaikutusmenettelyistä sekä kaavan vaikutustenarvioinnista.

Osallistumis- ja arviointisuunnitelma asetetaan maakuntahallituksen käsittelyn jälkeen julkisesti nähtäville ja siitä pyydetään lausunnot. Lisäksi syksyllä pidetään maankäyttö- ja rakennuslain mukainen aloitusvaiheen viranomaisneuvottelu. Edellä mainittujen käsittelyjen jälkeen osallistumis- ja arviointisuunnitelma tulee vielä maakuntahallituksen hyväksyttäväksi. Osallistumis- ja arviointisuunnitelma sisältää myös esityksen Pohjois-Karjalan maakuntakaava 2040, 2. vaiheen laatimisen organisoinniksi. Tähän liittyen esitetään nimettäväksi nykyinen maakuntahallituksen edustajista koostuva maakuntakaavatyöryhmä jatkamaan myös 2. vaiheen maakuntakaavatyöryhmänä.

Ehdotus (MKJ) Maakuntahallitus päättää

1. käynnistää Pohjois-Karjalan maakuntakaava 2040, 2. vaiheen (energia ja maisema) laatimisen,
2. hyväksyä sen osallistumis- ja arviointisuunnitelman luonnoksen ja
3. asettaa sen julkisesti nähtäville sekä valtuuttaa maakuntaliiton toimiston tekemään tekniset korjaukset ja pyytää siitä lausunnot sekä
4. nimetä keskuudestaan nykyisen maakuntakaavatyöryhmän (viisi jäsentä puheenjohtajineen) jatkamaan myös käynnistyvän vaihemaakuntakaavan maakuntakaavatyöryhmänä.

Päätös 1 - 4 hyväksyttiin yksimielisesti.

Lisätietoja Pasi Pitkänen, aluesuunnittelupäällikkö
etunimi.sukunimi@pohjois-karjala.fi, puh. 0400 832 572